Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 24 апрель 1973 йил, сешанба ◆ № 96 (15.570). ● Баҳоси 2 тийин.

• ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ

АПРЕЛЬ

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Марайимов бошлиқ бригада далаларида ғўза ниҳоллари барқ уриб ривожланмоқда. Коммунистик шанбалик кунида бригаданинг илғор механизаторлари 27 гектар майдондаги ғўзани сифатли культивация қилишга эришдилар. Суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари Р. Эшонхўжаев бригада бошлиғи М. Марайимовни катта меҳнат ғалабаси билан табрикламоқда.

И. Ключнев фотоси (ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАФАРЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТИДА ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1973 ЙИЛ I КВАРТАЛИДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Советиҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Ўзбекистон ССР саноат ходимлари тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили планини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва кўпчилик энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш юзасидан I квартал учун белгиланган планни ошириб бажардилар.

1972 йилнинг биринчи кварталига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 6,1 процент кўпайди. Саноатда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига қараганда 2,6 процент ошди.

Саноатнинг айрим тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқариш 1972 йилнинг биринчи кварталига нисбатан қуйидагича кўпайди: электр энергетикада 5,2 процент, қора ва рангли металлургияда 6,9 процент, химия ва нефть химияси саноатида 19,0 процент, машинасозлик ва металл ишлашда 13,9 процент, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза — қоғоз саноатида 8,3 процент, бинокорлик материаллари саноатида 16,3 процент, озиқ-овқат саноатида 6,6 процент ошди.

Айрим министрликларда маҳсулотни реализация қилиш плани қандай бажарилганлиги ва саноат ишлаб чиқаришининг ўсиш суръатлари қандай бўлганлиги қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

	1973 йил I кварталида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти	1973 йил I кварталида 1972 йил I кварталига нисбатан процент ҳисобида	
		ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Ўзбекистон ССРда — жами	103	106	103
Умумиттифоқ министрликларининг корхоналарида:			
Газ саноати министрлиги*	102	111	109
Нефть саноати министрлиги	100,7	98	97
Кўмир саноати министрлиги	102	107	104
Химия саноати министрлиги	98	120	111
Электр-техника саноати министрлиги	101	107	101
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	101	112	111
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	101	106	103
Автомобиль саноати министрлиги	100,7	106	105
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	103	119	111
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлик министрлиги	103	117	112
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ва рўзғор асбоблари министрлиги	100,1	122	119
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	102	100,5	102
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги микробиология саноати бош бошқармаси	101	114	117
Иттифоқ — республика ва республика министрликлари ҳамда идораларининг корхоналарида:			
СССР Қора металлургия министрлиги	102	103	103
СССР рангли металлургия министрлиги	101	107	105
СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	100,2	116	119
Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	100,1	105	105
Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси	102	117	113
Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	107	115	110
Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги	102	103	100,4
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги	106	97	95
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	102	105	104
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги	105	109	105
Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги бошқармаси	118	158	153
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги	104	114	111

Қорақалпоғистон АССРда, областларда ва Тошкент шаҳрида маҳсулотни реализация қилиш плани ҳамда саноат ишлаб чиқаришини ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари қуйидагича бўлди:

	1973 йил I кварталида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти	1973 йил I кварталида 1972 йил I кварталига нисбатан процент ҳисобида	
		ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Қорақалпоғистон АССР	107	95	93
Андижон области	105	102	96
Бухоро области	101	103	100,3
Қашқадарё области	105	116	110
Наманган области	105	107	99
Самарқанд области	108	104	99,7
Сурхондарё области	106	96	94
Сирдарё области	106	113	100,2
Тошкент области	102	108	104
Фарғона области	103	94	106
Хоразм области	103	110	91
Тошкент шаҳри	103	109	106

Саноат маҳсулотини натура ҳолида ишлаб чиқаришга оид маълумотлар қуйидагилардан иборат:

	1973 йил I кварталида ишлаб чиқарилди	1973 йил I кварталида 1972 йил I кварталига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия (Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ва блок станцияларда) — миллиард киловатт-соат	6,6	107
Нефть — минг тонна	334,9	87
Газ — миллиард куб метр	9,8	106
Кўмир — минг тонна	1137	106
Пўлат — минг тонна	101,2	100,2
Қора металлар прокати — минг тонна	90,3	101
Минерал ўғитлар (шартли бирликларда) — минг тонна	1331,4	115
Кучланиш трансформаторлари — минг киловольт-ампер	981	110
Бронекабель — минг километр	4,5	121
Компрессорлар — дона	1046	149
Тракторлар — минг дона	4,6	115
Трактор прицеплари — минг дона	9,1	105
Пахта териш машиналари — физик бирликлардаги дона	1739	104
Осма электр кранлар, шу жумладан махсус кранлар — дона	258	108
Экскаваторлар — дона	308	102
Цемент — минг тонна	851	106
Йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар (колхозлар тайёрлагани бу ҳисобга кирмайди) — минг куб метр	747	110
Иморатбоп ғишт (колхозлар ишлаб чиқаргани бу ҳисобга кирмайди) — миллион дона	334	109
Асбоцемент шифер — миллион шартли тахта	63,7	103
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	771	100,7
Қоғоз — минг тонна	6,2	105
Мебель — миллион сўмлик	15,4	116
Чинни — фаянс идишлар — миллион дона	5,4	107
Рўзғор холодильниклари — минг дона	19,2	116
Газ плиталари — минг дона	65,6	101
Пахта толаси — минг тонна	437	102
Хом ипак — тонна	320	111
Каноп толаси — минг тонна	2,8	110
Ип-газлама — миллион квадрат метр	43,5	103
Шойи газлама — миллион квадрат метр	17,8	99
Пайпоқлар — миллион жуфт	8,3	99,8
Ички трикотаж — миллион дона	6,5	115
Устки трикотаж — миллион дона	3,1	103
Чарм пойафзал — миллион жуфт	5,2	104
Балиқ овлаш — минг центнер	11,5	99,8
Гўшт (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	25,5	113
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти — сутга айлантириб ҳисобланган (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	65,4	109
Ўсимлик ёғи (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	104,9	100,7
Кондитер маҳсулотлар — минг тонна	24,1	110
Консервалар — миллион шартли банка	33,1	136
Маданий-маиший моллар ва рўзғор ашёлари — миллион сўмлик	50,6	118

Ўтган йилнинг I кварталига нисбатан электр энергия ҳосил қилиш, газ қазиб олиш, машинасозлик, бинокорлик материаллари маҳсулотларининг бир қанча турларини ишлаб чиқариш кўпайди.

Халқ истеъмоли моллари: ички трикотаж, холодильниклар, гўшт, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, консервалар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳам ортди.

I кварталда янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш давом эттирилди, рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракати кенгайди.

Республика саноати ишида муваффақиятларга эришилган бўлсада, камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Минерал ўғит, экскаваторлар, қувур чувиш машиналари, мебель, чарм пойафзал, ўсимлик ёғи ва маҳсулотнинг бошқа айрим турларини ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмай қолди.

Айрим корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, товар маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва фойда олиш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

Л. И. БРЕЖНЕВ АМЕРИКА СЕНАТОРЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 23 апрелда Кремлда АҚШ сенати савдо комиссияси аъзоларидан бир группасини қабул қилди. Бу группада В. Хартке, Г. Кэннон, Ф. Мосс, Ж. Пирсон, Г. Бейкер, Г. Биллми ва Р. Гриффинлар бор эди.

Суҳбат давомида Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги муносабатларга, шу жумладан савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга тааллуқли кўпгина масалалар муҳокама қилинди.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи Қўшма Штатлар билан савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлашга тайёр эканлигини, бу алоқаларнинг узоқ даврга мўлжалланган ғоят барқарор бўлишини кўзда тутганлигини таъкидлади. Шу билан бирга, бошқа соҳалар каби бу соҳада ҳам Совет—Америка муносабатлари тенглик ва ўзаро манфаатдорлик принципларигагина асосланиши мумкин эканлиги уқтириб ўтилди.

Америка сенаторлари СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-сотиқни ва иқтисодий алоқаларнинг бошқа формаларини ривожлантириш зарур эканлигини айтдилар.

Суҳбатда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров қатнашди.

Суҳбатда Америка томонидан АҚШнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили А. Дабс, АҚШ давлат секретари ўринбосарининг ўринбосари Ж. Армитаж ва сенатнинг савдо комиссияси аппаратидаги масъул ходимлари Э. Роувелас ва А. Пэнкопф ҳозир бўлди.

А. Н. КОСИГИН ФРАНЦИЯ ЭЛЧИСИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 23 апрелда Кремлда Франциянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Ж. Вимонни қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида турли соҳаларда совет—француз ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Суҳбатда СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Ю. В. Дубинин ва Франциянинг СССРдаги элчихонаси маслаҳатчи-элчиси К. Де Назель иштирок этдилар.

(ТАСС).

ПАРВАРИШ БОШЛАНДИ

«Ямбол» колхози Андижон районида биринчи бўлиб чигит экишни тугаллади. 1165 гектар майдонга навли, районлаштирилган, касалликларга бардошли уруғ экилди. Гектарларнинг тўла, уялар сонининг бут бўлишига алоҳида эътибор берилди.

Шу кунларда хўжаликнинг унумдор пахта далаларида 1200 киши фидокорона меҳнат қилиб, чигитни бир текисда ундириб олиш учун курашмоқда. Абдуназар Ҳақназаров, Жамила Эргашева, Фаридахон Маҳкамова, Турсунбой Рўзиев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда гектаридан 45-50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга мустаҳкам замин яратилмоқда.

Чигит экишни сифатли ўтказган Пўлгошбой Ҳасанов, Мамадали Раҳматов, Комилжон Жамолов, Акбаржон Машрабоев каби механизаторлар универсалларга культиваторлар ўрнатмоқдалар. Хўжаликнинг илғор бригадаларида ғўза парвариши бошланди.

Н. ИНОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

ПИЛЛАЧИЛАР ҒАЙРАТИ

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Навоий районидаги Свердлов номли колхоз бу йил ҳар қути ипак қуртидан камида 100 килограммдан «кумуш тола» етиштириб, она-Ватанга пландаги 16,4 тонна ўрнига 20 тоннадан кўпроқ хом ашё топширишни мўлжаллаб қўйди. Шу муносабат билан колхозда учта инкубатория, 300 га яқин печка, 250 дан ортиқ куртхоналар ремонтдан чиқарилди.

Хўжаликда пиллачи агрономлар ва звено бошлиқларининг семинари ўтказилди. Н. Нарзиева, М. Азизова, М. Аҳмедова, А. Эшова, О. Нуриддинова каби илғор звено бошлиқлари ҳар қути ипак қуртидан 120—130 килограммдан «кумуш тола» етиштириш ҳақида оширилган мажбурият қабул қилдилар.

Райондаги «Бухоро», «Москва», Ленин номли колхозларда ҳам ипак қурти боқишга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди.

Қўзилатишни муваффақиятли якунлайлик

ЯЙЛОВ ФИДОКОРЛАРИ

Совхозимиз гўзал ва хушманзара Нурота тоғлари ёнбағирларига жойлашган бўлиб, асосан қоракўлчиликка ихтисослаштирилган. Катта майдонларни эгаллаган яшил яйловларда минг-минглаб қўй-қўзиларимиз боқилмоқда. Бу жойларда бир неча қўйчилик фермалари мавжуд.

Совлиқларни қишдан семиз ва соғлом олиб чиқдик, ориқ, чимхўр совлиқларга қўшимча тўйимли концентратлар бериб, уларнинг яхши ўсишини таъминладик. Натижада ҳаммаси семиз ва соғлом ҳолда қўзилашга киришди.

Қўзилатиш мавсумини катта тайёргарлик билан бошладик. Маъмурият ва партия ташкилотининг қўшма йиғилишида тўл олиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш, чўпонларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирлари белгиланди. Йиғилишда ҳар бир қўйчивон оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилди ва уни шараф билан бажаришга қатъий сўз берди.

Хўжалигимизда 35 минг бош қўй бўлиб, шундан 23 мингтаси совлиқдир. Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида совхоз бўйича ҳар 100 бош совлиқдан 150 тадан қўзи олиш планлаштирилди. Давлатга 17 минг 100 дона қоракўл тери топширишга қарор қилинган. Олинган қўзиларнинг 15 мингтаси ўстиришга қолдирилади. Уларни яхши парваришлаб, шу йўл билан совлиқлар сонини янада кўпайтириш ниятимиз бор.

Мавжуд қўйлар —ишончли қўлларда. Алиқул Улуғбердиев мудирлик қилаётган фермада 7 мингта қўй боқилмоқда. Ферма коллективи қўзилатиш мавсумини жадал суръатлар билан ўтказаётир. Эркак қўзилар ҳисобига давлатга 3100 та қоракўл тери топшириш планлаштирилди. Бу ерда 430 бош совлиқнинг ҳар 100 боши ҳисобига 159 тадан қўзи олиниб, 4 мингта урғочи қўзи ўстиришга қолдирилди. Совлиқларнинг кўпи эгиз қўзиламоқда.

Бердиқул Эрназаров мудирлик қилаётган қўйчилик фермасидаги 4400 совлиқнинг кўпчилиги 2-3 тадан қўзи бермоқда. Давлатга топширилаётган қоракўл тери миқдори ҳозиргача 3 мингтадан ошди. Ферма бўйича мавсумда давлатга 3200 та қоракўл тери топширилиши керак. Айни вақтда боқишга қолдирилаётган 4 минг бош урғочи қўзи яхши парвариш қилинмоқда. Шунингдек, совхозимизнинг Шоназар Қурбонов мудир бўлган фермасида ҳам қўзилатиш мавсуми яхши якунланмоқда. Бу ерда боқилаётган 6500 та қўйнинг 4300 таси совлиқдир. Кузда урчитилган совлиқларнинг ҳар 100 бошидан 150 тадан соғлом қўзи олинмоқда. Белгиланган план бўйича 4 минг бош қўзи боқишга қолдирилиши керак.

Суратда (ўнгдан чапга): совхознинг донгдор бош чўпонлари Ф. Қўнусов ва Ж. Қурбонов.

Чўпонларимиз чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, қўзилатиш мавсумини муваффақиятли якунламоқдалар. Уларнинг қўлга киритаётган меҳнат зафарлари совхозимиз экономикасига ижобий таъсир кўрсатиши турган гап. Бу ўринда мен айрим чўпонларнинг меҳнат зафарлари ҳақида баъзи мисоллар келтирмоқчиман.

Район Советининг депутати Турсуной Авезова мусобақада байроқдор бўлмоқда. У ўз отаридаги мавжуд совлиқларнинг ҳар 100 бошидан 150 тадан қўзи олиши керак эди, амалда 200 тадан ошириб соғлом қўзи олишга муваффақ бўлди. Файзихон Қўнусов бош чўпон бўлган отарда 500 бош совлиқнинг ҳар 100 бошидан 200 тадан зиёд қўзи олинмоқда.

Бош чўпон Мардон Пўлатов отарида ҳам ҳар совлиқдан 2-3 тадан қўзи олинмоқда. У 480 бош қўзини парваришга қолдирди. Шунингдек пешқадам чўпонлардан Сирож Усаров, Абдужалил Бекмуродов, Жангибой Қурбонов, Файзимурод Аҳмедовларнинг бу соҳадаги қўлга киритаётган ютуқлари ҳам кишига қувонч бағишлайди. Хўжалигимизда 84 чўпон бор. Ҳар бирининг мақсади қўйчиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш ишига муносиб ҳисса қўшишдир. Ҳадемай қўзилатиш мавсумини муваффақиятли тугаллаймиз. Биз партия ва халқ олдида берган ўз ваъдамиз устидан, албатта чиқамиз.

1973 йилда ҳар қўйдан 3,2 килограмм, жами 114 тонна жун, 480 тонна гўшт, 117 тонна сут ва бир неча минг дона тухум тайёрлашимиз керак. Кўзланган маррани эгаллаяпмиз. Бу соҳада дастлабки меҳнат зафарлари қўлга киритилди. Давлатга гўшт, тухум топшириш бўйича ярим йиллик планлар муддатидан олдин бажарилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан давлатга 110 тонна кўп гўшт, 12 минг дона кўп тухум топширилди. Сут тайёрлаш биринчи квартал плани ҳам муддатидан олдин адо этилди. Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга топшириш ишлари қизғин давом эттирилмоқда.

Совхозимиз чорвадорлари бу йилги кўзланган маррани эгаллаш учун кун сайин фидокорона меҳнат қиляпти.

Мирзон НУРБОЕВ,
Самарқанд областидаги «Қизилча» совхозининг директори.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ ТАНТАНАСИ

Улуғ Советлар мамлакатининг ҳамма ерида, жумладан, серқуёш республикамизда ҳам ленинча коммунистик шанбаликлар зўр кўтаринки руҳ билан ўтди. Меҳнаткашларнинг умумхалқ ҳашари улкан меҳнат байрамига айланди.

ЧЎЛҚУВАРЛАР МЕҲНАТ БАЙРАМИДА

«Каршистрой» бошқармасининг катта коллективи Бутуниттифоқ ленинча коммунистик шанбаликни юксак кўтаринкилик билан кутиб олди. Бепоён даштдаги барча қурилиш майдончаларида иш қизитиб юборилди. Қарши магистрал каналида, канал бўйлаб бунёд этилаётган насос станцияларида, Ульянов номли каналда айниқса катта қурилиш ишлари уддаланди.

«Каршиирмонтажстрой», «Гидрострой», «Мелиоводстрой», «Промжилстрой» трестларининг ишчи-хизматчилари ҳамда саноат корхоналари бошқармасининг коллективи шанбаликда баракали меҳнат қилдилар. Саноат корхоналари бошқармаси ишчилари 12 минг сўмлик қурилиш материаллари ишлаб чиқаришди. Даштдаги қурилишларга кўплаб бетон, темир-бетон, ёғоч материаллари жўнатилди. 2 минг 200 сўм маблағ тўққизинчи беш йиллик фондига ўтказилди.

«Каршиирмонтажстрой» трестининг коллективи насос станцияларида монтаж ишларини давом эттирди. Трестнинг бир группа мутахассислари «Уралгидромаш», «Уралтяжмаж» заводларининг инженерлари билан ҳамкорликда ноёб насосларнинг бир қанчасини монтаждан чиқаришди. Трест ишчилари ўн минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишди.

«Мелиоводстрой» трести механизаторлари Ульянов номли канал қурилишида минглаб куб метр тупроқ ишлари бажардилар. Эркин Мирзаев раҳбарлик қилаётган участка механизаторлари, Ленин орденли Қулсоат Абдуллаев бошлиқ экскаваторчилар. Ҳақназар Ҳазратқулов бошлиқ бульдозерчилар бригадаларининг фидокорлари чинакам ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишди. Улар кунлик топшириқларини 2-2,5 ҳисса уддалашга эришдилар.

«Каршистрой», бошқармасининг кўпчилик қурилиш участкаларида зўр суръат билан қурилиш-монтаж ишлари олиб борилди. Бошқарманинг 12 минг чўлқувари шанбаликда фаол иштирок этди. Улар 300 минг сўмлик иш бажаришди. 30 минг сўм маблағни беш йиллик фондига тортиқ этишди.

Дашт бағрида ташкил топган қалдирғоч хўжалик — Чўли Бегимқулов номидаги 9- совхоз меҳнаткашлари ҳашар куни 300 гектар майдонга чигит экдилар. Бир неча гектар майдонда гулзорлар барпо этилди.

М. ШАРИПОВ,
«Каршистрой» бошқармаси партия комитети секретарининг ўринбосари.

ҚУРУВЧИЛАР САХОВАТИ

Сирдарё ГРЭСи қурилишининг азамат қурувчилари Қизил шанбалик — меҳнат байрамига завқ-шавқ билан келишди. Эрта тонгданоқ радио карнайларидан байрам тароналари янграб турди. Дикторлар турли участкалардаги ишларнинг қандай бораётганлигини, илғор бригада ва қурувчиларнинг меҳнат шижоатини мунтазам хабар қилиб турди. Махсус «Молния» ва «Жанговар варақалар» чиқарилди.

Қурилиш бўйича белгиланган топшириқ тушлик танаффусга қадар муваффақиятли адо этилди. Энергетика агрегатининг пойдеворларига юзлаб куб метр бетон ётқизилди. Буғ қозонининг баҳайбат деталларини пойдеворга ўрнатишга тайёргарлик иши бутунлай тугатилди. 500 метр темир йўл излари ётқизилди. Айниқса, қурилишнинг коммунист Михаил Воронюк бошлиқ бригада аъзолари ишда барчага ибрат бўлишди.

Бригада коллективи белгиланган 10 тонна арматурани монтаж қилиш ва турбогенератор пойдеворига 162 куб метр бетон ётқизиш ишларини бир неча соат ичидаёқ уддалашди.

Хуллас, Қизил шанбалик бутун Ширин шаҳрининг меҳнат байрамига айланди. Мамлакатнинг энг катта иссиқлик электр станцияси иккинчи турбоагрегати ишга тушириладиган куннинг яқинлашувида мақтовга арзигулик ишлар қилинди.

С. ФУНК,
Сирдарё қурилишининг бошлиғи.

Тошкентдаги Ильич номли тажриба-механика заводининг ишчилари Бутуниттифоқ ленинча коммунистик шанбалигига якдиллик билан қатнашиб, кунлик топшириқларини ошириб бажардилар. Суратда: (чапдан) корхонанинг илғор ишчилари Т. Абдураззоқов, Н. Новохацкий, Н. Турсунов ва Н. Краевлар.

И. Глауберзон фотоси.

АКТИВЛИК

Тошкентда эрта тонгдаёқ меҳнат шодиёнаси бошланиб кетди. Вагон-ремонт заводи, Каноп фабрикаси ҳамда Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи ишчи-хизматчилари одатдагидан барвақт коммунистик шанбаликка чиқишди. Меҳнат байрамида вагон-ремонт заводи ишчи-хизматчилари 300 квадрат метр майдонда хиёбон барпо этишди. Битта трамвай двигатели ҳамда 7 та троллейбус қисмлари ремонтдан чиқарилиб, 3 та компостер йиғилди. 8 тонна темир-терсак металлургия корхоналарига жўнатилди.

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи ишчилари ремонтталаб бирнеча тепловоз-вагонни фойдаланишга тахт қилиб қўйишди.

Юқорида тилга олинган корхоналарда ҳаммаси бўлиб сал кам 70 минг сўмлик иш бажарилди. Шанбаликдан тушган барча маблағ беш йиллик фондига ўтказилди.

А. МАННОПОВ,
И. РУСТАМОВ.

25.000 БАНКА КОНСЕРВА

Шаҳрисабз консерва заводи Қашқадарё областидаги энг илғор корхоналардан саналади. Бу ерда йилдан-йилга маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўсиб бормоқда, тежамкорлик ортмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида корхона коллективи оз меҳнат ва маблағ сарфлаб, кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш шиори билан меҳнат қилмоқда.

— Коллективимиз ҳал қилувчи йилни муваффақиятли бошлади, — дейди завод директори Б. Альтман, — квартал топшириқларини ошириб бажардик, пландан ташқари кўплаб маҳсулот тайёрладик.

Шаҳрисабзлик консервачилар Бутуниттифоқ ленинча коммунистик шанбалигига катта тайёргарлик кўришди. Шанбаликни ўтказувчи штаб ташкил этилиб, унга раҳбарлик қилиш корхона партия ташкилотининг секретари М. Ҳасановга топширилди.

— Меҳнат байрамида зўр ғайрат кўрсатиб ишлаган консервачиларимиз, — дейди М. Ҳасанов, — мамлакатимизнинг турли шаҳарларига 25 минг банка консерва жўнатишга муваффақ бўлишди.

Шанбаликда корхонанинг 450 ишчи-хизматчиси қатнашди. Улар шу куни 1500 яшчик, 3300 тунука банкалари тайёрлашди, 20 тонна темир-терсак йиғишди. 14 та электр моторлари ремонт қилинди. Шаҳрисабз консервачилари тўққизинчи беш йиллик фондига 1200 сўм маблағ ўтказишди.

Ҳ. ВАҲОБОВ.

12,5 МИНГ СЎМЛИК ИШ

Амударё районидаги Манғит пахта тозалаш заводининг 500 дан зиёд ишчи, инженер-техник ходимлари шанбаликка отландилар. Уларнинг 72 таси коммунист, 45 таси комсомол аъзоси. Ишлаб чиқаришда қатнашган ишчиларнинг кўпчилиги смена топшириқларини 150 процентдан бажарди. Шанбаликда толачилар 12,5 минг сўмлик иш уддалашди. Саккиз тонна момиқ, 70 тонна тола ишлаб чиқарилди ва 120 тонна уруғ тозаланди. Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутати Ўразмат Сеитабдуллаев, Қидирбой Йўлдошев, Жумамурод Юсупов, Бозорбой Абдуллаев, Собир Аҳмедов сингари илғор ишчилар кўпчиликка ибрат кўрсатиб тер тўкишди.

Т. БОБОЖОНОВ,
«Манғит» пахта тозалаш заводининг директори.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ЧЎЛ БАҲОРИ

Чўлга баҳор келди. Қир-адирлар яшил либос кийди. Дала шийпони атрофига экилган кўчатлар пушти ранг гуллардан исирга тақди. Мана шу боғ-роғлар, экинзорлар ўрни авваллари қуёш тиғида ҳансираб ётган кимсасиз чўл бўлганига ишонгингиз келмайди. Роппа-роса икки йил аввал Шокирали бригадасидаги уч-тўрт йигит билан ҳув анави адирлар тепасига чиқиб, чор атрофни кўздан кечирган, шийпон қуриладиган, экин экиладиган майдонларни белгилаб қозиқ қоққан эди. Ўшанда бу ерлар ҳувиллаб турган бийдек чўл эди. Ўша кунлар ҳали ҳам Шокиралининг ёдида...

...Партия йиғилиши тугаганида қишлоққа оқшом чўкканди. Шивалаб ёмғир ёғиб ўтибди. Оппоқ гулга бурканган дарахтлар шохидан чакиллаб сув томарди. Шокирали кўлмак сувларни четлаб боракан, йиғилишнинг таъсирида оғир ўйга чўмганди. Ҳозиргина бўлган тортишувни эслаб, кулиб қўйди. Йиғилишда янги ер очиб, экинзорга айлантириш масаласи муҳокама қилинаётган эди. Чўлга бориш учун истак билдирган кишилар орасида Шокиралининг ҳам аризаси борлигини эшитиб, кўпчилик ҳайрон бўлди. Ахир, колхоз идорасида тинчгина ишлаб юрган кишидан буни ҳеч ким кутмаган эди-да. Бунинг устига Шокирали Тошкентдаги қишлоқ хўжалик институтида сиртдан ўқияпти. Уй-жойини, туппа-тузук маошини ташлаб... Орага сукунат чўкди. Фақат Акбарали, Ҳайдарали, Муҳаммаджон ва Мелибой акалар сўзга чиқиб, Шокирали бизга бош бўлсин, уни бригадир қилиб сайлаймиз, билимли, фаросатли йигит, деб илтимос қилишди. Партия йиғилиши Шокирали Аҳмедовни чўлда ташкил қилинаётган бригадага бошлиқ қилиб тайинлашни правлениега тавсия этди. Правление ҳам шу ҳақда қарор қабул қилди.

Шокирали чўлга чиқиб ишламоқчи эканлигини оиласига билдирмаган эди, кечки овқат устида айтди. Хотини ҳам, кекса онаси ҳам жим бўлиб қолишди. Минг қилса ҳам она эмасми, Ҳилолбиби ўғлининг райини қайтармоқчи бўлгандай деди:

— Болам, идорадаги ишингдан кўнглинг тўлмаётган бўлса, далага чиқ. Мана ман деган бригада сени жон деб қабул қилади. Қўй ўша чўлингни. Жўжабирдай жонсан. Бола-чақали, кап-катта одамнинг чўлда иши тушиб қолмагандир...

Онасининг ташвишидан нашъаланган Шокирали қотмагина гавдасини силкитиб кулди.

— Вой онажон-ей, чўлга келинингиз билан невараларингизни бирга олиб кетармидим. Ёнингизда қолиб ишлашаверади. Ундан кейин ўша ер унчалик узоқ ҳам эмас, ўттиз беш чақирим, холос. Колхоз машина ажратди. Акбарали, Ҳайдарали, Муҳаммаджон ва Мелибой ака билан биргаликда қатнаб ишлайверамиз. Эл-ки шундай хайрли ишга қўл урган экан, улардан орқада қолиш инсофдан бўлмаса керак, — деди у.

Ҳилолбиби ўйлаб қараса, ўғлининг гапида жон бор. Онанинг кўнгли юмшади. «Йўл пойлатиб, илҳақ қилиб қўймасанг бўлгани болам, олган тошинг олтин бўлсин», — деб оқ йўл тилаб қолди.

Эртасига бешовлон чўл белига чиқишди. Этаги уфққа туташиб кетган бийдек яйдоқ ер, у ер-бу ерни қоплаган шўр қуёш тиғида кўзни олади. Бир зумгина ўртага сукунат чўкди. Йигитларни чўлнинг салобати босган эди. Ерни чангаллаб ётган оппоқ шўрни ғарч-ғурч босиб боришаркан, уларнинг хаёлида фақат бир гап айланарди: «Табиатнинг ўзи яратишга яратиб қўйиб, хатосини ўзи тузата олмаган шу ерларга экин экиб бўлармикин?»

Шокирали йигитларнинг кўнглидан нима кечаётганини сезиб турарди. Шунинг учун ўз чекларига тушган участкани кўздан кечириб бўлгач, ҳаммани бир ерга тўплади-да:

— Сезиб турибман, чўчияпсизлар. Аммо ўзингиз биласизку, кўз қўрқоқ, қўл ботир. Орқамизда қолиб кетган «Ленинизм», «Ленинград» колхозларининг этаклари ҳам яқин йилларгача мана шундай шўр тепалар эди. Улар ҳам чўлни ер қилгунча кўп қийналишган. Демоқчиманки, ҳозир ким қийинчиликдан чўчиётган бўлса айтаверсин, кетишга рухсат бераман.

Бирон киши гап қайтармади. Орадан кўп ўтмай ишга киришиб кетишди. Бошқа бригадалар ҳам чўлқуварларга ёрдам қўлини чўзишди. Кўмакка келган механизатор йигитлар Муҳаммаджон ва Аҳмаджонлар адирларни кафтдек текислашди, шудгор қилишди, пол тортиб шўр ювишди. Тупроқ етилгач, 60х60 схемасида маккажўхори экишди.

Кечаги оппоқ шўр ўрнида найча бўлиб майсалар унганида ҳамманинг кўнгли кўтарилиб кетди. Бригада ёз бўйи тиним билмади. Хуллас, шу йили пландаги 46 ўрнига 48 центнердан дон ва 763 тонна силосбоп кўкпоя ўриб-йиғиб олишди. Муҳими, йигитларнинг ҳалол меҳнати эвазига етиштирилган мўл ҳосил уларда ўз кучига бўлган ишончини янада мустаҳкамлади.

— Бу йил еримизга ер, кучимизга-куч қўшилган, — деди коммунист Шокирали Аҳмедов, — 55 гектар ер қиш бўйи яхобга обдон тўйди. Беш тонна азот, 7 тонна фосфор, бир юз эллик тонна маҳаллий ўғитни компост қилиб солдик. Уруғ саралаб экилди. Эрта экилган майдонларда маккажўхори майсалари униб чиқди. Саксон центнердан дон, олти юз центнердан кўкпоя йиғиштириб оламиз.

Колхоз правлениеси ва партия комитети коммунистлар ишлаётган маккажўхорикорлар бригадаси учун барча қулайликларни яратиб берди. Шинам шийпон қурилиб, дид билан жиҳозлантирилди. Ярим гектарлик боғ ёнида спорт майдончаси барпо этилди.

...Тошкентда ёш маккажўхорикорларнинг республика кенгаши давом этарди. Минбарга қўқон дўппили қотмагина йигит кўтарилди. Ўйчан кўзларини бир нуқтага тикиб, шошилмай, дона-дона қилиб сўзлади. Бу, Шокирали Аҳмедов эди. У бригадаси аъзоларининг қандай қилиб чўл бағридан ер очиб экин эккани, мўл ҳосил етиштиргани тўғрисида сўзлаб берди, режаларини айтди. Шокирали нутқини тугатганида залда қарсак янгради. Кенгаш қатнашчилари Бағдод районидаги «Пахтакор» колхозининг чўлқуварларини қалбдан олқишлашди. Шокирали Аҳмедов бошлиқ бригада аъзоларининг албатта ваъдага вафо қилишларига ишонч билдиришди.

Чўлқуварларнинг аҳди қатъий. Улар олтин куз келганида ўз сўзларининг уддасидан албатта чиқишади.

Ш. ЗУҲРИДДИНОВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИ

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг апрель сони Владимир Ильич Ленин номига ёзилган янги нусхадаги биринчи рақамли партия билетининг фотосурати билан очилади. Журналнинг дастлабки саҳифаларида ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги тўғрисида»ги доклади асосида ғоявий-сиёсий ишларни ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кучайтириш соҳасида Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида республика партия активи йиғилишининг резолюцияси босилган.

«Хўжаликка раҳбарлик» рубрикаси остида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири И. Раҳматовнинг «Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширайлик», Учқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари А. Ҳасановнинг «Маррамиз — 100 минг тонна», Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози правлениесининг раиси А. Кимнинг «Колхоз экономикасини мустаҳкамламоқдамиз» сарлавҳали мақолалари ёритилган.

«Ташкилий-партиявий иш» бўлимида Ленинград район партия комитетининг биринчи секретари М. Ҳайдаровнинг «Коммунистларнинг танқидий мулоҳазалари амалга оширилмоқда», Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инспектори К. Зайниддиновнинг «Кадрлар резерви тўғрисида партиявий ғамхўрлик» сарлавҳали мақолалари берилган.

Шунингдек, «Бошланғич партия ташкилотлари иш тажрибасидан» ва «КПСС Устави ҳақида суҳбатлар» рубрикалари остида бир қатор мақолалар ўрин олган. Булардан ташқари «Идеология иши ва ҳаёт», «Бизнинг консультация», «Шу куннинг темасида», «Партия ҳужжатларини алмаштириш давом этмоқда», «Хат ва хабарлар», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

17 ИЮНЬ — маҳаллий Советларга сайловлар куни

ҚИЗҒИН ҲОЗИРЛИК

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Сурхондарё область партия комитетида маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга тайёргарликка бағишланган инструктив кенгаш-семинар бўлиб ўтди. Кенгашда шаҳар ва район партия комитетлари секретарлари, ташкилий-партиявий ишлар бўлимларининг мудирлари, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг раислари, масъул секретарлари, қишлоқ Советлари раислари, алоқа, савдо, маданий-оқартув муассасалари ходимлари иштирок этдилар. Кенгашда маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга тайёргарликнинг бориши, шу муносабат билан ташкилий-оммавий ишларни авж олдиришга қаратилган тадбирлар ҳақида ҳисоботлар эшитилди.

Маҳаллий Советларга сайловларга пухта ҳозирлик кўриш масалалари Сариосиё, Жарқўрғон, Термиз, Гагарин районларида бўлиб ўтган идеология ходимларининг семинар-кенгашларида ҳам атрофлича муҳокама қилиниб, конкрет тадбирлар белгиланди ва амалий ишга киришилди.

Жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари, сиёсий ахборотчилар, агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар, агитпункт мудирлари ишни жонлантириб юбордилар.

Гагарин районидаги «Янгиобод», «Искра» совхозларининг партия комитетлари меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ҳар тарафлама кучайтирмоқдалар. Шу райондаги «Советобод» совхози «Билим» жамияти қишлоқ группаси, Абдулла Набиев номли совхоз партия комитети ҳам маҳаллий Советларга сайловларга бағишлаб суҳбатлар ўтказишга киришдилар.

А. ХАЛИЛОВ.

ТАРАДДУД

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бухоро область партия комитетида меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловларга тайёргарлик юзасидан кенгаш ўтказилди. Кенгашда шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, партиявий-ташкилий ишлар, пропаганда ва агитация бўлимларининг мудирлари, район ижроия комитети раисларининг ўринбосарлари, шаҳар ва район комсомол комитетларининг секретарлари қатнашдилар.

Кенгашда маҳаллий Советларга сайловларга тайёргарликни кучайтириш юзасидан муҳим тадбирлар белгиланди.

ДАВРИМИЗ БАЙРОҒИ

Ҳар йили апрель ойида Владимир Ильич Ленин туғилган қутлуғ кунни нишонлар эканмиз, ишимиз ва ҳаётимизга ленинчасига назар ташлашга интиламиз. Чунки улуғ доҳиймизнинг умри ва кураши инсоният бахт-саодати учун ҳормай-толмай курашишнинг абадул-абад рамзи бўлиб қолади.

Ленин замонамиздаги буюк революцион ўзгаришларнинг раҳнамоси бўлди. Улуғ доҳиймиз инсониятнинг ёрқин келажаги бўлган коммунистик жамиятни башорат қилди, ишчи синфи ва барча меҳнаткашларнинг ана шу муаззам жамиятни қуриш йўлларини белгилаб берди. Владимир Ильич воқеаларнинг боришини олдиндан илмий жиҳатдан асослаб айтиб берди ҳамда меҳнаткашлар революцион курашининг бориши ва тажрибасини илмий жиҳатдан доҳиёна таҳлил этди.

Замонавий тарих В. И. Ленин номи билан чамбарчас боғлангандир. В. И. Ленин Маркс ва Энгельс революцион таълимотининг гениал давомчиси, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси, буюк социал революциянинг доҳийси ҳамда жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг бунёдкоридир. Ленин ғоялари бутун жаҳон тараққиётига катта таъсир ўтказди ва шундай таъсирни ўтказиб келмоқда.

Инсоният Ленин кўрсатган йўлдан қадам ташламоқда, деб айтиш учун ҳамма асослар бор. Озодлик ва социал тараққиёт учун, миллий озодлик, тинчлик, демократия ва социализм учун курашчиларнинг навқирон авлодлари Ленин ғояларидан, унинг революцион тажрибасидан куч-қудрат олмоқдалар, илҳомланмоқдалар. Ленин давримизнинг байроғи, унинг таълимоти эса инқилобий тафаккурнинг, инқилобий курашнинг, инқилобий мардликнинг битмас-туганмас чашмасидир.

Марксизм — догма эмас, балки ҳаракат учун қўлланмадир, деб уқтирарди В. И. Ленин. Улуғ доҳиймизнинг ана шу ҳикматли сўзларида марксизм-ленинизм назариясининг мағзи ва маъноси акс этган. Бу ҳаётбахш назария билиш методи ва жаҳонни қайта қуриш назариясидир. Шу боисдан ҳам бошқа таълимот издошлариникига қараганда марксчи-ленинчиларнинг вазифаси бир неча карра мураккаброқдир. Чунки, марксчи-ленинчилар ўз назарияларининг мазмунини уқибгина қолмасдан, балки энг асосийси яъни шу назариянинг методини эгаллаб олишлари, жамиятни революцион жиҳатдан қайта қуриш учун курашларида шу методни қўлланишлари лозим.

Ўзининг 70 йиллигини нишонлаш арафасида турган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ана шу методни мукаммал эгаллаб олган. «... Партиямиз босиб ўтган йўлнинг тарихда тенги йўқ, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг «РСДРП II съездининг 70 йиллиги тўғрисида»ги қарорида. — У нисбатан унчалик катта бўлмаган махфий ташкилотдан қудратли, жипслашган, қарийб 15 миллионли коммунистлар армиясига — жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг ҳукмрон партиясига айланди. КПСС, ишчилар синфининг партияси, коммунизм қураётган бутун совет халқининг жанговар авангарди бўлиб қолди. «Биз, партияни, — деб ёзган эди Ленин, — давримизнинг ақл-идроки, виждони ва номуси деб биламиз».

Совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлигида босиб ўтган қаҳрамонона кураш ва ғалабалар йўли янги йўл, илгари ўтилмаган йўл эди. Биз социализм қуриш ишида аждодларга эга эмас эдик, шу боисдан ҳам уларнинг тажрибаси ва билимига суяна олмас эдик. Биз буюк бунёдкорлик ишларини тарихда биринчи бўлиб амалга оширдик. Биз биринчи бўлиб пролетариат диктатураси давлатини қурдик; биринчи бўлиб социалистик индустрлаштиришни амалга оширдик; биринчи бўлиб социализм қурилишига якка хўжалик деҳқонларининг миллион-миллион оммасини жалб этдик. Маданий инқилобни рўёбга чиқардик, пролетар интернационализми принципларига амал қилиб, кўп миллатли мамлакатда миллий масалани ҳал қилдик... Улуғ шоир Некрасов ибораси билан айтганимизда, «шўрлик ва нотавон» мамлакатда Октябрь революциясидан кейин тракторлар, самолётлар, космик кемалар ясадик, гидроэлектростанциялар ва атом электростанциялари қурдик. Буларнинг ҳаммаси техникавий, ташкилий ва социал муаммоларни донолик ва омилкорлик билан ҳал этишнинг натижаси эмасми?! Буржуазия дунёси вақти-соати етгунча бизнинг улуғ режаларимизни «хом хаёл, афсона, пропаганда найранги», деб айюҳаннос солавериб, охири ўзи шармандаи-шармисор бўлиб қолмадими?!

Биз ҳақиқатан ҳам мисли кўрилмаган ижтимоий экспериментни рўёбга чиқариб, инсониятга келажакнинг ёрқин йўлини — зулм ва эксплуатациясиз, урушсиз ва ғам-ғуссасиз, — энг адолатли ижтимоий тузумнинг йўлини очиб бердик. Биз социализм ва коммунизм қурилишини кашф этиб, ана шу буюк бунёдкорлик йўлидан бормоқдамиз. Кашфиётчиларнинг, янги йўл очаётганларнинг йўли осон бўлмайди. Бу йўл ҳамиша изланишни, мураккаб вазифаларни ҳал этишни, кўпдан-кўп тўсиқларни енгиб ўтишни талаб этади.

Марксча-ленинча назарияни қурол қилиб олган бизнинг партиямиз ўз доҳийси ва мураббийсининг ғоялари ва планларини амалга ошира бориб, мана ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери янги жамият қуриш йўлида пайдо бўлаётган мураккаб масалаларни муваффақият, донолик ва улуғворлик билан ҳал қилиб келмоқда. КПСС раҳбарлигида совет халқи амалга оширган чуқур ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларнинг энг асосий якуни мамлакатимизда ривожланган социалистик жамиятнинг қурилгани бўлиб, бу Ленин ғоялари ва планларининг амалда рўёбга чиқишининг тимсолидир. Мамлакатимиз ҳаётидаги туб иқтисодий, социал ва маънавий ўзгаришлар натижасида кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи таркиб топди, манфаатлари ва мақсадларининг бирлиги билан, марксча-ленинча идеологиянинг бирлиги билан жипслашган миллатлар ва элатларнинг бузилмас қардошлиги юзага келди. Ўтган йилнинг декабрь ойида СССР 50 йиллигининг нишонланиши интернационализм ва халқлар дўстлигининг ёрқин намойишига айланиб кетди.

САҲНАМИЗ ЮЛДУЗИ

Бернора Раҳимовна Қориева!

Ўзбек саҳнасининг санами, санъатимизнинг ёруғ юлдузларидан бирининг номи бугунги кунда Иттифоқ миқёсида шарафланмоқда. Балерина Бернора ўз бахтидан беҳад мамнун. У — СССР халқ артисти!

Тошкентдаги собиқ Ушинский номли 44-сон ўрта мактаб ўқувчиси Бернора вақт келиб мартабали санъаткор бўлиб кетиши 1949 йилларда на ўқитувчиларининг ва на синфдошларининг хаёлига келган. Берноранинг ота-онаси — Раҳим ака ва Зубайда опаларгина шундай ширин орзу қилишган. Бўлмаса, ёшгина қизалоқни мактабдан олиб хореография билим юртига беришармиди?! Раҳим Мажидович Қориев (ҳозир Ўзбекистон ССРда ва Қорақалпоғистон АССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби) ўша йиллари Свердлов номли театр директори эди. Ёш Бернора кўпинча отасига эргашиб театрга борар, у ерда репетиция қилаётган рақкосалар машқидан завқланар, ўзида ҳам аста-секин рақс санъатига майл уйғонаётганидан хурсанд эди. Уйга қайтгач, тош ойна олдида туриб олиб, кўрган ўйинларни бир-бир такрорлашга киришарди. У рақкоса бўлмоқчи...

Тошкентдаги хореография билим юрти мураббия-педагоглари Мукаррама Турғунбоева ва Нина Алексеевна Давгели жажжи қизчадаги иштиёқни сезиб, уни ўз бағриларига олдилар. Ўқиш, тарбия, тинимсиз машқлар бошланди. Орадан икки йил ўтгач, 1951 йили Бернора балет санъатининг нозик сиру-асроридан чуқур билим олиш учун Москвага — Большой театр қошидаги Академик хореография билим юртига йўлланма олади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Мария Алексеевна Кожухова тошкентлик мурғак истеъдодни илиқ қарши олиб, балет рақсининг алифбесидан бошлаб дарс беради. Бўлажак балерина шу ерда совет балетининг номдор вакиллари — Большой театр санъаткорлари РСФСР халқ артисткаси Екатерина Максимова, ҳозирда Ленин мукофотининг лауреати Владимир Васильевлар билан учрашади, танишади. Улар иштирокида Большой театрда берилаётган концертларда, оммавий саҳналарда қатнашади. Тошкентдаги Навоий номли ўзбек опера ва балет театрида «Шчелкунчик», «Боқчасарой фонтани» балетларида роллар ижро этади. Ёш рақкосанинг истеъдоди кундан-кунга шакллана боради. У ўз тақдирини балет билан маҳкам боғлайди.

1957 йил. Москва. Бу ерда классик балет рақси бўйича Бутуниттифоқ кўриги ўтказилади. Жюри ҳайъатига машҳур балет устаси Галина Уланова раис эди. Навбати билан саҳнага Бернора Қориева чиқади. Ўзбекистонлик рақкоса шу куни бутун маҳоратини намоён қилиб, қийин имтиҳондан шараф билан ўтади. Унга кўрикнинг кумуш медали топширилади. Атоқли саҳна усталари ўзбек рақкосасининг катта муваффақияти билан қизғин қутлайдилар. Бернора фақат балеринагина эмас, балки ажойиб актриса ҳам эканлиги ўшанда кўпчиликни ҳайратга солган эди.

1959 йил, 14 февраль. Москва. Шу куни Большой театр зали томошабинлар билан лиқ тўлди. Алишер Навоий номли ўзбек Давлат опера ва балет театрининг балет труппаси М. Лермонтов асари асосида «Маскарад» балетини намойиш қилди. Бернора Қориева Нина, Ражаб Тангуриев Арбенин партияларини зўр кўтаринкилик ва маҳорат билан ижро этишди. Залда ўтирган машҳур саҳна устаси Галина Уланова томоша тугаши билан биринчи бўлиб саҳнага чиқади ва ёш балеринани қучиб «ажойиб, ҳаммаси маромида бўлди, офарин», деб олқишлайди. Кўп сонли томошабинлар ўзбек санъаткорлари шаънига олқишлар ёғдиришади. Ўшанда Москвада Ўзбекистон адабиёти ва санъати декадаси ўтказилганди. Декада кўплар қатори Бернорага ҳам шуҳрат келтирди. У республикада хизмат кўрсатган артистка фахрли унвонига сазовор бўлди.

— Менинг санъатдаги ҳақиқий туғилган куним худди ана ўша 1959 йилнинг 14 феврали эди. «Маскарад»даги менинг Нинам балетдаги менинг биринчи исмим, санъатдаги биринчи муваффақиятим бўлганди, — деб хотирлайди балерина суҳбат чоғи. — Ўша дамлар менинг ёдимда абадий сақланади.

— Бернора Раҳимовна, сизни узоқ ҳаяжонга солган, саҳнавий фаолиятингизда ўчмас из қолдирган ана шунақа ширин дамлар яна бўлганми, қачон, қаерда?

— Ҳа, кўп бўлган. Яна Москвада. 1964 йили эди. Театримиз бир ойлик гастролга борганди. Санъат саройида Л. Фейгиннинг «Дон Жуан» балетини кўрсатдик. Донна Аннани мен, Леонид партиясини менинг саҳнавий сафдошим Виталий Васильев ўйнадик. Москвалик мухлисларимиз бизни узоқ олқишладилар. Ахир, санъаткор учун томошабин баҳосидан юксак баҳо бўладими? Қаттиқ севинганман ўшанда. Сафардан қайтгач, менга Ўзбекистон халқ артисткаси фахрли унвони берилди. Бунақа ажойиб эпизодлар кўп бўлган.

Бернора Қориеванинг номи бугунги кунда Иттифоқимиздагина эмас, чет элларда ҳам ҳурмат билан тилга олинади. Ўзбек балеринаси ўзининг санъатдаги 17 йиллик фаолияти давомида бир-бирини такрорламайдиган, 30 га яқин ажойиб роллар ижро этди. Жаҳоннинг 20 дан ортиқ мамлакатлари томошабинлари унинг маҳоратига қойил қолишди. Юксак дидли, ўта талабчан хорижий томошабинлар унинг маҳоратига тан бериб, «ҳақиқий саҳна устаси, моҳир рақкоса-абсолют прима-балерина», деб юксак баҳо беришлари фикримизнинг далилидир.

Бернора Қориева катта талант эгаси. У ажойиб актёрлик истеъдодига эга бўлган балерина. Рақс ва драматик артистлик маҳорати унда уйғунлашиб, ажойиб бир фазилат касб этади. Зеро, бу фазилат ҳар кимга ҳам насиб этавермайди. Бу фақат юксак истеъдодларгагина хос фазилатдир.

Балеринанинг репертуари жуда бой. Ҳар бир роль, ҳар бир образ, ҳар бир қаҳрамон унинг ижросида ўзининг янги қирралари билан намоён бўлади, ҳар бири ижодий кашфиёт даражасига кўтарилади. Асафьевнинг «Боқчасарой фонтани»даги Мария, Аданнинг «Жизель»идаги Жизель, Чайковскийнинг «Оққуш кўли» даги Одетта-Одилия, А. Хачатуряннинг «Спартак»идаги Фригия, Минкуснинг «Дон-Кихот»идаги Китри, А. Козловскийнинг «Тановар»идаги Нурхон, М. Левиевнинг «Суҳайл ва Меҳри»сидаги Меҳри, Прокофьевнинг «Золушка»сидаги Золушка, Д. Шостаковичнинг «Оиймқиз ва безори»сидаги Оймқиз образлари балеринанинг тинимсиз меҳнат ва изланишлари натижасида яратилган қаҳрамонлардир.

Балет-рақс санъатининг чўққиси ҳисобланади. Балет-ҳамиша навқирон санъат. Балет-нафосат, назокат, мардлик, мағрурлик тимсоли. Санъатнинг бу турига кимки ўз умрини бахш этса—у ҳаётини абадий ёшлик, гўзаллик ва олижаноб фазилатлар билан безайди. Бернора Қориева ана шундай санъаткорлардан бири...

Балерина билан суҳбатимиз давом этади. Бугунги балет санъатининг ҳақиқий юлдузлари ҳақида сўрайман. Ўзбек балетининг бугуни, эртаси қандай — қизиқаман Бернора Раҳимовна саволларимга қисқа, лўнда жавоб қилади:

— Жаҳон балет санъатида катта ўрин эгаллаган Галина Уланова мен учун ҳаммавақт намуна бўлиб келган. Бу беқиёс талант эгасидан кўп нарса ўргандим. Ҳозир эса Майя Плисецкая совет балетининг ёрқин юлдузларидан бири бўлиб чақнаб турибди. Хорижий ҳамкасбларим маҳорати ҳам мени ҳайратга солади. Куба балетининг асосчиси, юксак истеъдодли балерина Алисия Алонса, инглиз балеринаси Маргот Фантейн номлари мен учун азиз ва мўътабардир. Улар ижросида ўлмас классик асарларни томоша қилиб, ҳаяжонланганман.

Ўзбек балетига келсак, у ҳали жуда ёш, ўсишда, изланиш, юксалиш йўлларида. Ўзбек балетининг истиқболи порлоқ. Бугунги кунда мен саҳнамизда истеъдодли ёшлардан Роза Муротова, Назира Ёқубова, Гули Ҳамроева, Гулчеҳра Азимоваларни ва айниқса ҳали жуда ёш, лекин талантли Раъно Каримовани кўриб, қувонаман. Худди шулар келгуси ўзбек балет санъатининг ёруғ юлдузлари бўлади, деб баралла айта оламан.

Бернора Раҳимовнанинг ижодий режалари аниқ ва катта. Ажойиб балеринамиз ҳозир Мухтор Ашрафийнинг «Севги ва қилич», Э. Л. Лазаревнинг «Антонио ва Клеопатра» балетлари устида иш олиб бормоқда.

Мен ўзбек саҳнасида «Гамлет», «Отелло», «Анна Каренина» балетлари қўйилишини ва албатта ўзбек авторларининг ҳам балет асарлари саҳналаштирилишини жуда-жуда истайман. Буюк классикларимиз асарларида роль ижро этиш санъаткорга ҳам завқ, ҳузур, қанот бахш этади, — дейди Б. Қориева.

Суҳбатимиз сўнггида Бернора оиласи ҳақида гап кетди:

— Турмуш ўртоғим Қулаҳмад Ризаев — врач, лекин санъатни у жондан севади. Катта қизим Гўзал ҳозир Москвада. Музика мактабининг 5-синфида фортепьянодан сабоқ оляпти. Кенжатойимиз Нодира боғчада. Умуман, санъат — оиламизнинг ҳаётида ҳаводек ардоқли, — дейди Бернора хоним.

Ҳа, Бернора Қориеванинг номи бугун Иттифоқимиз номдор санъаткорлари қаторига ёзиб қўйилди. Бахтиёр балерина санъатимиз учун ҳали кўп хизмат қилади.

А. ЮСУПОВ.

ЛЕНИНЧА ЖУМАЛИКЛАР

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Коммунистик партиянинг асосчиси ва пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Ленин туғилганининг 103 йиллигини нишонлаш юзасидан Бухоро область партия комитети ленинча жумаликлар ўтказди. Бу жумаликларда неча ўн минглаб ишчилар, колхозчилар, зиёлилар қатнашди. Жойларда ўтказилган кўп кишилик ана шундай йиғилишларда «Улуғ Ленин йўлидан — коммунизмга» деган темада докладлар тингланди.

Ана шу мавзуда қилинган докладларни область, шаҳар ва район партия комитетларининг масъул ходимлари, совет, касаба союз, комсомол кадрлари, саноат ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари ўқидилар.

Ўлмас Ленин ишининг тантанаси тимсолларидан бири, Коммунистик партия ленинча интернационал сиёсат ғалабасининг тимсолларидан бири социалистик Ўзбекистон бўлиб, унинг янги жамият қуриш йилларидаги муваффақиятлари Совет Иттифоқи улуғ қардошлик оиласи халқлари муваффақиятининг таркибий қисмидир.

Ҳақиқатан ҳам Ўзбекистон Ленин кўрсатган улуғ йўлдан бориб, тарихан қисқа муддат ичида улуғ Ватанимиздаги ҳамма халқларнинг ва аввало рус халқининг, рус ишчилар синфининг мададига таяниб, оламшумул-тарихий ғалабаларни қўлга киритди.

Сиёсий соҳада ўзбек халқи феодализмдан социализмга, ривожланишнинг машаққатли капиталистик босқичини четлаб ўтиб, қадам қўйди. У ўзининг миллий давлатига эга бўлди. Озодлик, тенглик нашъасини тотмоқда, қардош халқлар мададининг ҳаётбахш кучидан баҳраманд бўлмоқда; иқтисодий соҳада халқимиз ҳунармандчилик дўконларидан ва ерга феодал эгалигидан замонавий индустрия чўққиларига ҳамда йирик механизациялашган коллектив хўжалик чўққиларига кўтарилди; маданий соҳада ўзбек халқи саводсизлик, зулматдан маърифат осмонига кўтарилди. Республикамизнинг фани, маданияти гуллаб-яшнади.

Эндиликда Ўзбекистон экономикасининг структураси, унинг техникавий жиҳозланганлиги, аҳоли бошига саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва ижтимоий меҳнат унумдорлигининг ўсиши жиҳатидан ҳамда халқ хўжалигига юксак малакали кадрлар етказиб бериш жиҳатидан Совет Ўзбекистони капиталистик дунёнинг энг ривожланган мамлакатлари даражасига кўтарилди, олий таълим, халқ маорифининг юксалиши, халқ маънавий маданиятининг гуллаб-яшнаши жиҳатидан республикамиз худди ана шу мамлакатларни анча орқада қолдириб кетди.

Бундан қирқ йил муқаддам улуғ ҳинд ёзувчиси, файласуфи ва жамоат арбоби Рабиндранат Тагор ўзининг Россиядан ёзган мактубларида қуйидагиларни таъкидлаган эди: «Бу ерда халқларга ва элатларга билим бериш ва ўқитиш соҳасида қилинаётган ниҳоятда катта, ниҳоятда ҳад-ҳудудсиз, ниҳоятда кўп қамровли буюк иш биз, Британия фуқароларининг етти ухлаб тушимизга ҳам кирмаган. Мен бу мамлакатга сафар қилишимдан илгари ана шу ишнинг миқёсини тасаввур ҳам қила олмаган эдим». Шу сатрлар ёзилганидан кейин 40 йилдан кўпроқ вақт ўтди. Эндиликда Ўзбекистонга хорижий юртдан минг-минглаб меҳмонлар саёҳатга келиб турипшбди. Улар Совет Ўзбекистонидаги буюк ўзгаришларни ўз кўзлари билан кўриб, қойил қолмоқдалар.

Коммунистик партия улуғ Ленин йўлидан бориб, унинг васиятларини амалга оширганлиги ҳақида кўпдан-кўп мисолларни келтириш мумкин. Замонамизнинг ҳар бир куни, замонамизнинг ҳар бир одими, ҳар бир ғалабамиз улуғ Ленин даҳосидан нур олиб турибди, давримиз Ленин ғояларининг битмас-туганмас чашмасидан куч-ғайрат, илҳом олиб турибди. Бизнинг душманларимиз баъзан фисқи-фасод қилиб, ҳали бизда кўпгина ечилмаган масалалар борлигига, қийинчиликлар ва мураккабликлар борлигига шаъма қиладилар. Ҳа, биз қандай вазифаларни ҳал этишимиз лозимлигини бошқалардан кўра ўзимиз яхшироқ биламиз, бу вазифаларни ҳал этиш биздан қанчалик куч-ғайрат, қанчалик ирода, ишни уюштиришда қанчалик бадастурлик талаб этишини биламиз. Шунга ишончимиз комилки, энг мураккаб вазифаларни бажаришда ҳам совет кишиларига ғалаба ёр бўлади. Биз шунинг учун ҳам ғалаба қиламизки, инсониятнинг ёрқин келажагига бизни совет халқининг жанговар ва синалган авангарди ленинчи Коммунистик партия бошлаб бормоқда.

КПСС XXIV съездининг қарорлари бутун мамлакатнинг ва ҳар бир иттифоқдош республиканинг ойдин истиқбол йўлини, совет жамияти ҳар томонлама тараққиётининг ёрқин йўлини кўрсатиб берди. Партиямизнинг 70 йиллик юбилейига умумхалқ тайёргарлиги кезида Совет Иттифоқи халқларининг Ленин улуғ режаларини амалга ошириш учун курашдаги монолит бирлиги ва жипслиги яна ҳам мустаҳкамланмоқда.

Совет кишилари Ленин иши учун ҳормай-толмай курашар эканлар, ленинчасига яшашга интилар эканлар, ўзларининг бутун куч-ғайратларини, билим ва маҳоратларини коммунизм қурилишига, партия ишига сарфламоқдалар, партия иши, партия йўли Ленин иши, Ленин йўлидир.

Ч. АБУТОЛИПОВ,
В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, тарих фанлари кандидати.

ЖАҲОН бўйлаб

ҲАМЖИХАТЛИК ВАЗИЯТИДА

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ОЛТМИШ ИККИНЧИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

1973 йил 17-21 апрелда Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ижроия комитетининг олтмиш иккинчи мажлиси бўлиб ўтди.

Ижроия комитет Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVII сессиясида қараб чиқилиши лозим бўлган масалаларга доир материалларни муҳокама этди ва тегишли қарор қабул қилди.

Ижроия комитет етказиб бериладиган машина ва ускуналарга техника хизмати системасини яхшилаш чоралари тўғрисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ташқи савдо бўйича доимий кенгаши тақдим этган докладни қараб чиқди ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга ўзаро келишиб 1973 йилдан бошлаб ана шу чоралар тўғрисида ҳукуматлараро, идоралараро битим ёки бошқа формадаги битимларни тузишни тавсия этди. Ижроия комитет машиналар, ускуналар ва бошқа буюмларга техникавий хизмат кўрсатишнинг умумий шартларини ҳамда машина ва ускуналарни запас қисмлар билан таъминлашнинг умумий принципларини маъқуллади.

Ижроия комитет Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасида минерал ўғитлар, озуқа ачиткиси, озуқаларга қўшиладиган синтетик, биохимик ва минерал моддалар ишлаб чиқаришни ривожлантириш соҳасидаги ҳамкорликнинг перспектив программасини ишлаб чиқиш қандай бораётганлиги тўғрисида шу кенгашнинг химия саноати доимий комиссияси берган ахборотни маълумотга олди.

Ижроия комитет 1973—1975 йилларда озиқ-овқат саноати учун керакли ускуналарнинг айрим турларини ишлаб чиқариш ва ўзаро етказиб беришни кўпайтириш ҳақидаги таклифларни қараб чиқди ва шу хусусдаги тавсияларни қабул қилди.

Ижроия комитет Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлигига доир бошқа масалаларни ҳам муҳокама этди ва бу масалалар юзасидан тегишли қарорларни қабул қилди.

Ижроия комитетнинг мажлиси дўстлик ва ҳамжихатлик вазиятида ўтди.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҲАМКОРЛИК

◆ ВАРШАВА. Польша Халқ Республикаси химия саноати министри Е. Ольшевский ПАП агентлиги мухбири билан суҳбатда бундай деди: «Дўстлик» нефть қувури Польша билан Совет Иттифоқи ўртасида химия соҳасида ҳамкорлик самарали ривожланиб келаётганлигини кўрсатувчи кўпгина мисолларнинг биридир.

Министр ўзаро саноат капитал ускуналари етказиб берилаётганини алоҳида таъкидлади. Польшада йирик химия корхоналари ишлаб турибди. СССР шу корхоналар учун комплект асбоб-ускуналар етказиб берди. Ўз навбатида Совет Иттифоқига Польша қуриб берган химия заводлари маҳсулот бермоқда. Совет Иттифоқи сўнгги 10 йил ичида олтингугурт ишлаб чиқарадиган 26 та завод учун Польшадан комплект ускуналар сотиб олди. Бу ускуналар СССРда минерал ўғит ишлаб чиқаришни ривожлантиришда база бўлиб хизмат қилади.

МАШИНАСОЗЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

◆ БЕЛГРАД. Крушевац машинасозлари янги хил маҳсулот қуввати 300 от кучига эга бўлган трактор ишлаб чиқаришга киришдилар. Машиналарнинг турли хилини — қишлоқ хўжалик машиналаридан тортиб, қурилиш ва ер қазиш машиналаригача бўлган машиналарни ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган маҳаллий корхона буюртмачилар ўртасида анчадан бери катта обрўга эга. Ишлаб чиқариш программасини тўхтовсиз янгилаш, меҳнатни тақсимлаш, бошқа заводлар билан кооперацияни амалга ошириш корхона коллективига замонавий техника ва технология ютуқларининг олдинги даражасида туриш имконини бермоқда. Масалан, қуввати 300 от кучига эга бўлган тракторлар ишлаб чиқариш билан бирга прицеп ускуналари билан ишлашга мўлжалланган гидравлик системали бир мунча кам қувватли тракторларни кўп нусхада ишлаб чиқариш бошланади.

Югославиялик машинасозлар Совет Иттифоқидаги турдош заводлар билан муваффақиятли ҳамкорлик қилмоқдалар. Масалан, Нови-Травник шаҳридаги «Братство» заводининг тракторсозлари билан Челябинск тракторсозлари ўртасида кучли дизель-электр машиналари ишлаб чиқаришдаги ҳамкорлик муваффақиятли ривожланмоқда.

ҚИЗҒИН МАВСУМ

◆ ГАВАНА. Кубада мамлакат экономикаси учун ғоят муҳим бўлган экин—тамаки ҳосилини йиғиштириб олиш тугай деб қолди. Куба экспорт қилишдан кўрадиган фойдалардан бири тамакидан келади. Мамлакатнинг асосий тамакизор райони —Пинар-Дель-Рио вилояти ҳозирнинг ўзидаёқ тамаки йиғиштириб олинганлиги тўғрисида рапорт берди. Куба Компартияси вилоят ташкилотининг биринчи секретари Хулио Камачо Агилера тамаки ҳосилини йиғиштириб олишнинг якунларига тўхталиб, «тамакикорларнинг муваффақияти — бу ҳамманинг муваффақияти, бутун аҳолининг фидокорона куч-ғайрат сарфлаши натижасидир», деб таъкидлади.

Бу йил вилоятда бултурдагига нисбатан 20 процент кўп — 40 минг гектардан ортиқ майдонда тамаки йиғиштириб олинди.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН МИЛЛИЙ КОНГРЕССИ ПАРТИЯСИНИНГ МУРОЖААТИ

ДЕҲЛИ, 23 апрель. (ТАСС). Ҳиндистоннинг ҳукмрон Миллий конгресс партияси мамлакатнинг барча демократик ва прогрессив кучларига мурожаат қилиб, республиканинг халқ манфаатлари йўлида ижтимоий иқтисодий ислоҳотлар йўлидан олға боришига халақит бераётган ўнг реакцияга ва сўл авантюризмга қарши изчиллик билан кураш олиб боришга чақирди. Ҳиндистон ҳукмрон Миллий конгресс партияси ишчи комитетининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида қабул қилинган сиёсий резолюцияда айтилишича, партия барча ишчиларни, деҳқонларни, зиёлиларнинг вакилларини, ёшлар ва студентларни ўнг реакцияга қарши қатъий курашга ва ўнг партиялар ва ташкилотларнинг халққа зид моҳиятини фош этишга чақиради.

БОМБАРДИМОН ҚИЛИШЛАР ҚОРАЛАНМОҚДА

Американинг бомбардимончи самолётлари Камбоджа ва Лаос территорияларига яна ҳужум қилаётганлигини жаҳон жамоатчилиги ҳамон қораламоқда, АҚШнинг бу агрессив ҳаракатлари тўхтатилишини талаб қилмоқда.

ПРАГА. Жаҳон касаба союзлари федерацияси Америка авиацияси томонидан Лаоснинг озод қилинган районлари яна бомбардимон қилинаётганлигини, Лаосда тинчликни тиклаш ва миллий иноқликка эришиш тўғрисидаги битимни бузиш, деб баҳо берди.

Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бу ерда эълон қилинган баёнотида Вьетнам хусусидаги Париж битимининг жиддий равишда ва тез-тез бузилиши, Камбоджа ишларига Америка ҳарбийлари аралашувининг кучайиши, Лаосни бомбардимон қилишнинг такрорланиши АҚШ ўз мажбуриятларини бажармаётганлигини кўрсатади, дейилади.

ЖКСФ бутун дунё меҳнаткашларини ва касаба союзларини Лаосни бомбардимон қилишни, Камбоджага ҳарбий аралашувни дарҳол тўхтатишга, эришилган битимларни ҳурмат қилиш ва сўзсиз бажаришга Қўшма Штатларни мажбур этиш учун бирдамлик ҳаракатини активлаштиришга чақирди.

СТОКГОЛЬМ. Швеция коммунистлар сўл партияси правлениеси ижроия комитети АҚШ агрессив ҳаракатларига қарши қатъий норозилик билдирди. Шу партиянинг АҚШнинг Стокгольмдаги элчихонасига йўллаган телеграммасида «Камбоджа ва Лаоснинг бомбардимон қилиниши, Сайгон армиясига қурол-яроғ етказиб берилаётганлиги бутун дунё халқларига нисбатан қилинган дағдағадир», дейилади.

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ғарбий Берлин Бирлашган социалистик партиясининг органи «Ди вархайт» газетаси Лаос ва Камбоджадаги мавжуд кескин вазият Ҳинди-Хитой халқлари билан бирдамликни янада мустаҳкамлашни талаб қилади, деб ёзади. Сайгон маъмуриятининг Париж битимларини ҳамон қўпол равишда бузаётганлиги ва Лаос ҳамда Камбоджа территорияси АҚШ авиацияси томонидан бомбардимон қилинаётганлиги бутун дунёда кескин қораланмоқда.

Француз дорбози Анри Рошатэн ярим йил сим дор устида яшашга қарор қилди. У ўз она шаҳри Сент-Этьеин устида 25 метр баландликдан тортилган сим устида 28 мартдан 29 сентябргача яшамоқчи. 42 яшар бу акробат аввал ҳам сим устида 15 кунлик рекорд қўйган эди. Бу сафар Рошатэнни врачлар кузатиб боради. Дорбознинг танасига ўрнатилган аппаратлар унинг аҳволидан хабар бериб туради. Унга зарур бўлган нарсалар тепага узатиб турилади. Суратда: Анри симдор устида.

АФП — ТАСС фотоси.

ҚОҲИРАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

ҚОҲИРА, (ТАСС). Совет маданият марказида «СССР — Миср Араб Республикаси» дўстлиги жамияти ташкил этилган куннинг 15 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишда араб — совет дўстлиги жамиятининг бош секретари Абдил Салом Набих, жамиятнинг Искандария шаҳридаги бўлими раиси Иҳсон Мадкур, Миср пойтахти жамоатчилигининг вакиллари қатнашдилар.

Йиғилишда нутқ сўзлаган Абдил Салом Набих қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: дўстлик жамияти фаолиятининг 15 йиллиги Совет Иттифоқининг араб мамлакатлари билан, шу жумладан Миср билан кўп томонлама дўстлик муносабатлари тўхтовсиз ривожланган давр бўлди. Мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги дўстлик, деди у, самарали иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик натижасида мустаҳкамланди. Баланд Асвон тўғонининг қурилиши ана шу ҳамкорликнинг энг ёрқин намуналаридан биридир.

Мен, деди араб — совет дўстлиги жамиятининг бош секретари, яқинда Совет Иттифоқида бўлдим ва «СССР — Миср Араб Республикаси» дўстлиги жамияти нақадар катта ва кўп қиррали ишларни бажараётганлигини очиқ-равшан кўриб шунга ишонч ҳосил қила олдим. Мен, деди Абдил Салом Набих, совет кишилари араб мамлакатлари халқларига чинакам дўстлик ва самимий ҳайрихоҳлик туйғулари билан қараётганликларига ва араб халқларининг Исроил агрессиясига қарши, Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун олиб бораётган ҳаққоний курашини тамомила қўллаб-қувватлаётганликларига ҳам ишонч ҳосил қилдим.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ДУТОР ҲАҚИДА»

— Газетанинг шу йил 13 февраль сонида босилган «Дутор ҳақида» сарлавҳали мақолада, — дейилади Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигидан олинган жавобда, — ўзбек миллий музика асбоблари — дутор, танбур ва ғижжак ясашга эътибор сусайтириб юборилганлиги, тайёрланаётган чолғу асбобларининг сифати талабга жавоб бермаслиги тўғри кўрсатилган, бу соҳадаги камчиликлар ҳаққоний танқид қилинган.

Ҳақиқатан ёнғоқ, тут, ўрик ва бошқа хил қаттиқ дарахтларнинг ёғочидан тайёрланган дуторларнинг сифати яхши, овози жарангдор бўлади. Лекин ўзбек миллий музика асбоблари экспериментал базаси давлат таъминоти йўли билан Боготоль ёғочсозлик заводидан ёнғоқ, ўрик ва тут дарахтларининг эмас, балки, қора қайин дарахти ёғочини олади. Бунинг устига, ана шу хом ашё етарли миқдорда етказиб берилмаяпти, унинг сифати паст. Министрлик бу масалани тегишли ташкилотлар олдига қўйди.

Ҳозир йилига бир ярим миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш қувватига эга бўлган янги музика асбоблари фабрикаси қурилмоқда. Тайёрланаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Министрлик ва экспериментал база коллективи мақолада қайд этилган камчиликларни тугатиш, халқимизнинг қадимий ҳамда севимли чолғу асбоби бўлган жарангдор дуторлар ясаш, унинг азалий қадр-қиммати ва шуҳратини тиклаш учун барча зарур чораларни кўрадилар.

РЕМОНТ ҚИЛИНЯПТИ

Редакцияга келган бир хатда Ленинград районидаги «Правда» колхози қишлоқларида яшовчи аҳолини тоза сув билан таъминлаш ёмон аҳволдалиги кўрсатилган эди. Хат юзасидан Ленинград район Совети ижроия комитети текшириш ўтказганида ҳақиқатан ҳам қишлоқлардаги водопровод тармоқлари ремонт талаб эканлиги аниқланган.

Район ижроия комитети водопровод тармоқларини зудлик билан ремонт қилиш юзасидан кўрсатма берган. Ҳозир водопровод тармоқлари ремонт қилиняпти. Бу иш яқинда тугалланади. Водопровод тармоқлари етиб бормаган қишлоқлар учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тузишга киришилган.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТХОНЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ҒИЖДУВОН. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Бу ерда шаҳар ва район газетхонларининг конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда КПСС XXIV съезди қарорларини пропаганда қилишда «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси коллективининг ижодий ишлари ва режалари ҳақида газета редакторининг ўринбосари Х. Ёдгоров ахборот берди.

Конференцияда сўзга чиққан Ленин номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қ. Ҳусаинова, Ғиждувон пахта тозалаш заводи, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи И. Бобоев, Бухоро область партия комитетининг секретари Ҳ. Мўминов, қишлоқ ўқитувчиси У. Истамов, Ғиждувон район партия комитетининг биринчи секретари Д. Қурбонов ўртоқлар «Совет Ўзбекистони» газетасининг мазмунини янада бойитиш, унинг жанговарлик ва ташкилотчилик ролини кучайтириш, газета саҳифаларида янги кишини коммунистик руҳда тарбиялашга, доир материаллар, очерк, ҳикояларни кўпроқ ёритиш, партия ҳаётининг кўп қиррали жиҳатларини кенг ва атрофлича кўрсатиб бериш ва бошқа масалалар юзасидан қимматли маслаҳатлар бердилар.

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАҲРАМОНЛАРИ ИЗИДАН

ЖАНГЧИНИНГ ЙЎЛИ

1944 йилнинг сентябрь ойи охирида 128-гвардиячи тоғ-ўқчи Туркистон дивизияси шиддатли жанглар билан Карпат тоғи этакларига яқинлашиб қолган эди. Баъзи тепаликлар бир неча бор қўлдан-қўлга ўтиб турарди. Бизнинг қўшинларимиз ҳужумлари кечаю-кундуз узлуксиз давом этарди. Каленов аҳоли пунктида дивизия командири гвардиячи генерал-майор Колдубо ташвишли маълумотлар олди: — «Душман дивизияга қарши контратакага ўтиш учун қўшимча кучлар ташламоқчи». Бу хабарни олганидан сўнг орадан бир соат ўтиши билан у жанговар топшириқ олди.

Солдатларимиз тепалик ён бағрига қурол-яроғларни жойлаштириб, ўт очиш марраларини тайёрлай бошладилар. Туннинг иккинчи ярмида ёмғир ёға бошлади. Эрта тонгда душман олдинги маррамизга артиллерия ва миномётлардан ўт очди. 30 минутдан сўнг зенитчилар душман тўдаси юқорига кўтарилаётганлигини кўрдилар. Орадан бир неча дақиқа ўтгач, улар ҳайқириб пастликка туша бошладилар. Солдатларимиз ўқ узмасдан немисларнинг яқинроқ келишини кутишарди. Бу расчётнинг командири гвардия сержанти Токарев эди. Гвардиячи оддий солдат Гельди Курдан ғоятда асабийлашган ҳолда:

— Командир, нега ўт очмаяпсиз, —деб сўради.

— Ҳали буйруқ бўлгани йўқ. Ўқдорини бу ерга олиб келишнинг ўзи бўлмаяпти-ку, — деб жавоб берди у.

— Қаранг, ана яна душман тўдаси пайдо бўлди, — деб бақирди Гельди.

— Демак улар психологик уруш бошлашяпти, — деб жавоб берди Алексей. Душманнинг биринчи тўдаси олдинги маррага 100—150 метр яқин келганда батарея командири гвардиячи старший лейтенант Усатенко буйруқ берди:

— Ўт очинг!

— Зенитчилар душман устига ўқ ёмғирини ёғдира бошлашди. Саросимага тушган гитлерчилар то ёнбағрига туша бошладилар. Уларнинг кетидан иккинчи тўда яқинлашиб келмоқда эди. Биринчи тўда устига юзларча снаряд ёғдиришгандан сўнг Усатенко ўт очишни тўхтатиш тўғрисида буйруқ берди. Солдатларимиз иккинчи тўданинг ҳам яқинроқ келишини кутишаётган эди. Буни пайқаган душман артиллерия ва миномётлардан ёппасига ўт очди. Тез орада душман автоматчиларининг учинчи тўдаси пайдо бўлди. Усатенко қурол командирларига унинг кўрсатмаси асосида ўт очишни буюрди. Гвардиячилар бўш келмадилар. Улар қўл жангларида кўпгина душманни ер тишлатдилар. Немисларнинг баъзи автоматчилар группасигина бизнинг ўқчи бўлинмаларимиз орасига кириб олишнинг уддасидан чиқдилар ва улар артиллериячиларимиз позицияларига бостириб кела бошладилар. Зенитчиларимиз автоматчиларни яқин масофага келтириб, улар устига автоматлардан ўқ уза бошладилар. Кейин гранаталар улоқтирдилар. Шиддатли жанг бир соатча давом этди. Душманнинг тирик қолган автоматчилари қоялар ва дов-дарахтлар панасига яшириниб, орқага чекина бошладилар.

Бир соатдан кейин яна ҳужум бошланди. Бу гал фақат битта тўда кела бошлади. Ҳужум яна қайтарилди. Гитлерчилар учинчи марта ҳужумга ўтдилар. Душманнинг учинчи ҳужумини барбод қилган гвардиячилар дивизия командири кўрсатмаси бўйича қарши ҳужумга тайёргарлик кўра бошладилар. Гвардиячилар Боров аҳоли пунктига бостириб кирдилар. Ана шу куни Токаревнинг қуроли 40 дан ортиқ гитлерчини қулатди. Гвардия капитани Червенко команда бўйича қуйидагиларни маълум қилди: «Солинка аҳоли пунктида гвардия сержанти Токарев расчети алоҳида намуна кўрсатди. Душманнинг артиллерия ва миномётлардан ёғдириб турган кучли ўти остида Токарев 932-тепаликда икки марта душманнинг қарши ҳужумини қайтарди ва гитлерчиларнинг тўрт пулемёти ва икки взводини йўқ қилди. Ўз жасорати ва довюраклиги билан ўқчи бўлинмаларни Звала аҳоли пунктини олишга илҳомлантирди».

1-гвардиячи армия қўшинларининг қўмондони гвардия генерал-полковниги Гречко гвардиячи сержант Токаревга иккинчи даражали Шуҳрат орденини топширар экан, унинг гимнастеркасида порлаб турган учинчи Шуҳрат ордени ва «Мардлиги учун» медалига алоҳида аҳамият берди.

— Бу қайси жасоратингиз учун?

— Кубанда ва Керч шаҳри остоналарида 8 та душман самолётини уриб туширганим учун, — деб жавоб берди Токарев. Саркарда жуда яхши кайфиятда эди. У ҳазил аралаш Токаревга:

— Ишонаманки, навбатдаги Шуҳрат орденини ҳам ўзим сизнинг кўкрагингизга тақаман, — деди.

Ҳақиқатан ҳам шундай бўлди. СССР Олий Совети Президиумининг 1946 йил 15 майдаги Фармонига биноан немис-фашист босқинчиларини тор-мор қилишда алоҳида хизмат кўрсатган гвардиячи сержант Токарев биринчи даражали Шуҳрат ордени билан мукофотланди. Ўша йили у ҳарбий хизматдан бўшаб, онаси истиқомат қилаётган Ўзбекистонга келди. Кейинчалик у Москвада яшай бошлади. Ҳозир у Москвадаги 1-қурилиш-монтаж трестида қурувчи бўлиб ишлаётир.

Г. АНДРЕЕВ,
запасдаги полковник.

ЎЗБЕКИСТОН ОРОМГОҲЛАРИ

«ХУМСОН» МАВСУМГА ТАЙЁР

«Ўзбекбирлашув»га қарашли «Хумсон» санаторийси Тошкентдан 78 километр масофада, 850 метр баландликда — Мингбулоқ, Кенсой, Улканёнғоқ ва Қораҳўзи тоғлари бағрига жойлашган.

Тоғлардан жилваланиб оқиб тушаётган кўм-кўк сувлар, булоқ сувлари Угам дарёсини барпо қилади.

Дарёдаги катта-катта ҳарсанг тошларга тўлқин билан урилиб оқаётган зилол сувларнинг заррачалари, шаршара овозлари, киши қалбига роҳат бағишлайди.

Тоғ этакларида кўзни қамаштирадиган витаминларга бой мевали дарахтлар: бодом, дўлана, олча, тоғолча, ёнғоқ, жийда ва бошқа мевали дарахтлар ҳосили ёз ва куз фаслларида олдинма-кейин пишади.

Кўм-кўк майса бўлиб ўсиб ётган шифобахш ўтлар, турли-туман ранг-баранг гулларни айтмайсизми?

«Хумсон» санаторийси шароитида асаб системасининг чарчаши сабабли содир бўладиган касалликлар, нервостина, гипертония касалининг I-II формаси, нафас йўлининг касалликлари, сурункали бронхит ҳамда ўпка эмфиземаси каби қатор касалликка чалинган кишилар даволанади.

«Хумсон»нинг ҳавоси алоҳида аҳамиятга эгадир. Соф ҳаво — танга даво дегандек, дам олувчилар соф ҳаводан, қуёшнинг майин нурларидан, сўлим кўркам манзаралардан баҳра олади, дили очилиб, мириқиб ҳордиқ чиқаради. Ҳаво ниҳоятда тоза бўлиб кислородга бойдир — нафас олганда, ўпка вентиляцияси кучаяди, шунга кўра организмдаги қон кислород билан кўпроқ тўйинади. Қон таркибидаги эритроцитлар ҳамда гемоглобинлар миқдори кўпаяди.

Майин ва ёқимли тоғ шабадалари дилга ором бағишлаб, муаттар ҳидларни димоққа келтиради, бундай шароитда киши фақат оғиз-бурун билан эмас, балки бутун вужуди билан нафас олиб, ўзини жуда енгил ва соғлом сезади.

«Хумсон» санаторийсининг манзараси, иқлими, давоси Қавказ тоғлари бағрига жойлашган Кисловодск санаторийсини эслатади. Ленинграддан келган техника фанлари доктори Я. Х. Закин бу ерда дам олиб, Кисловодскдан фарқи жуда кам деган таассуротни ёзиб қолдирди.

Дарҳақиқат, «Хумсон» санаторийси кўркам, табиат бойликларига тўлиб-тошган жозибали даргоҳдир.

Киши дам олганда кайфияти яхшиланади, юрак-қон томир системасининг фаолияти ҳамда жисмоний қобилияти ошади. Организмда модда алмашуви ва ички эндокрин-секреция безларининг ишлари сезиларли даражада ўзгаради. Киши ўзини енгил, соғлом сезади.

Санаторийнинг очилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Ҳозир бу санаторийда мавсумга тайёргарлик ишлари жадал суръат билан олиб борилмоқда.

Бу йил санаторийда икки минг бир юз киши даволанади. Санаторий 24 апрелдан даволанувчиларни қабул қилади.

Қ. ҒАФУРОВ,
«Хумсон» санаторийсининг бош врачи.

ХУШМАНЗАРА ДАРГОҲ

Андижонда қутлуғ ишга қўл урилди. Шаҳар яқинидаги Завроқ адирида ажойиб оромгоҳ барпо этиладиган бўлди. Андижон шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети бу хушманзара жойни дам олиш зонасига айлантириш ҳақида махсус қарор қабул қилди!

Бу хабар бутун областга, бутун водийга таралди. Одамлар кўнгилли равишда ёрдамга отландилар. Биринчи бўлиб «Хўжаобод» боғдорчилик совхозининг директори Мамасодиқ Мадиёров бир гуруҳ мутахассис, боғбон, бульдозерчи ва скрейперчиларни бошлаб келди. Шаҳардаги барча завод-фабрика, қурилиш, транспорт, алоқа, савдо ташкилотлари бу хайрли ишга бош қўшдилар. Биринчи куни 700 киши ҳашарга чиқди. Адирда тикланган чодирга бош штаб жойлашди. Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Саттор Обидов штабга бошлиқ қилиб тайинланди.

Асрлар бўйи мудроқ уйқуда ётган адир жонлангандай бўлди. Тракторлар, бульдозерлар, скрейперлар наъраси уни ларзага солди. Биринчи навбатда қирга чиқадиган айланма йўллар очилди. Архитектор Туроб Маҳмудов оромгоҳнинг лойиҳасини тузишга киришди. Ресторан, кафе, чойхоналар, айвончалар, савдо дўконлари, ёзги кинотеатр, кўл, фонтан, спорт комплекси қуриладиган жойлар белгиланди.

Барча йўл ва йўлкаларга асфальт ётқизилади. Йўл четларига Ширмонбулоқ тошлари терилиб, безаляпти. Хиёбонлар ва барча майдонларда кундузги ёғду таратувчи чироқлар порлайди.

Андижон оромгоҳи ер сатҳидан 90 метр баландликда. Бу ерга 600 поғонали зина билан чиқилади. Ҳозир ҳамма иш комплекс усулда олиб борилмоқда. Шу йил май ойида оромгоҳнинг очилиш маросими бўлади.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Бу бўлинма Қизил Байроқли Туркистон Ҳарбий Округидаги энг яхши коллективлардан ҳисобланади. Граждан ҳимоясининг аълочи жангчилари ўзларининг ажойиб ишлари билан кўпчиликнинг ҳурматини қозонмоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати граждан ҳимояси жангчилари олдига жуда масъулиятли вазифалар юклаган. Жумладан улар аҳолининг энг оғир пайтларида ёрдам беришга даъват этилганлар. Табиий офат натижасида оғир аҳволга тушган аҳолига ёрдам бериш, завод ва фабрикаларни тез тиклашга кўмаклашиш, электр станциялар ва халқ хўжалигининг бошқа зарур корхоналарини ўз йўлига солиб юбориш уларнинг биринчи галдаги вазифаларидир. Шунинг учун ҳам граждан ҳимояси жангчилари тинч кунларда ҳам ўзларини жангдагидек ҳис қилишлари керак. Улар бундан 7 йил муқаддам Тошкент зилзиласи натижасида вайрон бўлган шаҳарни тиклашга ёрдам бергай эдилар. Бундан ташқари республиканинг турли жойларида сув тошқинлари ҳамда сел натижасида юзага келган қийинчиликларни бартараф этишга ёрдам бердилар. Пахтакорлар ва кончиларнинг яқин дўстлари бўлдилар. Шунинг учун ҳам уларнинг кўкракларини ҳарбий мукофотлар билан бирга орден ва медаллар безаб турибди.

Граждан ҳимояси жангчилари жуда кўп нарсаларни билишлари зарур. Улар дастлабки медицина ёрдами кўрсатишдан тортиб, энг мураккаб ҳарбий техникани мукаммал ва тўла эгаллаб олишлари лозим. Шу туфайли улар ўзларининг ҳарбий билимларини тинмай оширмоқдалар.

Туркистон Ҳарбий Округи жангчилари беш йилликнинг учинчи — ҳал қилувчи йилида социалистик мусобақани авж олдириб, халқ хўжалигига кўпроқ фойда етказишга ва ҳарбий техникани тағин ҳам яхши эгаллашга ҳаракат қилмоқдалар. Бу бўлинма аъзолари ўз фаолиятларида бошқа бўлинмаларга ўрнак кўрсатмоқдалар.

— Биз, — дейди аълочи взвод командири В. Русаленко, — бўлинмамиз шуҳратини ошириш учун қўлимиздан келган ҳамма ишларни бажармоқдамиз. Ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдамиз.

Бўлинманинг шуҳратини оширишда жуда кўп солдат ва офицерлар жонбозлик кўрсатмоқдалар. Улар орасида командирнинг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари М. Травкин, аълочи взвод командири В. Русаленко, комсомол аъзоси Б. Бўриевлар намуна кўрсатмоқдалар.

Суратда: бўлинмага почта келганда.

А. Горокрик фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55— ТОШКЕНТ. 11.00 — Мультфильм. 11.10— **Типратиконлар тиконсиз туғилади** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 —Мультфильм. 18.20 — Интернационал дўстлик клуби. 19.20 — «Ахборот». 19.30 — Мусобақанинг янги марралари. 19.50—Киножурнал. 20.00 — Халқаро панорама (Москва). 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот» 21.00 — Ёш ижрочилар концерти. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Оперетта театри адреси — Тошкент. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — Хоккей: ЦСКА — «СПАРТАК». 19.20 — Усть-Каменогорск телестудиясининг программаси. 20.00 — «Прогресс» программаси (Тошкент). 20.30 — Концерт. 20.50 — **1914 йилнинг ёш аёли** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 22.00 — Байрамолди рекламаси (Тошкент). 22.30— Ҳужжатли фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — **Овчи ўлгон гапирди** (телефильм). 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 21.20 — **Резидентнинг тақдири** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/IV ДА МОСКВА САТИРА ТЕАТРИНИНГ гастроллари — РЕВИЗОР.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 24/IV да **Аяжонларим.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Вильнюс» Литва цирки артистларининг гастроллари.

КИНО

Олимпия машъали — «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун);

Муҳаббат халқаси —«ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун);

Одам-оркестр; Тахта — ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 2.30, 5.30, кеч соат 8.30 минутда);

Петр Рябинкин — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз соат 4, кеч соат 8.45, 10.30 минутда);

Кўзгу — «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун);

Севги ва ўлим — «МОСКВА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун);

Садоқат — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, кеч соат 6 да);

Дунё (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10.40, кундуз соат 1.20, 4, кеч соат 6.30, 9 да).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГЕОЛОГИЯ МИНИСТРЛИГИНИНГ ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИГА
(Т. Шевченко кўчаси, 11-уй, 69-хона)
бош бухгалтер ўринбосари ва катта бухгалтер-ревизор
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

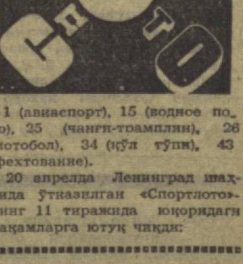

1 (авиаспорт), 15 (водное поло), 25 (чанғи-трамплин), 26 (мотобол), 34 (қўл тўпи), 43 (фехтование).

20 апрелда Ленинград шаҳрида ўтказилган «Спортлото»нинг 11 тиражида юқоридаги рақамларга ютуқ чиқди:

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппарати ҳамда Ишлар бошқармасининг партбюро ва маҳаллий комитетлари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг масъул ходими С. Л. Морозовга отаси

Лаврентий Павлович МОРОЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи ва СССР Литфондининг Ўзбекистон бўлими Ўзбекистон Ёзувчилар союзи президиумининг аъзоси, Ҳамза номли Давлат мукофоти лауреати Назир Сафаровга укаси

Шариф САФАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

АХБОРОТ

ЯНГИЛИКЛАР

ТАХИАТОШ НУРИ

Туямўйин гидроузели котлованида бунёдкорлик ишлари ҳажми кенгайиб боряпти. Мавжуд энергопоезд бераётган электр қуввати механизмларнинг узлуксиз ва унумли ишлаши учун кифоя қилмасдан қолди.

Объектни электр қуввати билан тўла ва доимий таъминлаш мақсадида 10 минг киловольт кучланишли Туямўйин подстанцияси қурилиб яқинда ишга туширилди. Хоразм область электр тармоқлари корхонаси подстанцияни қуриш ва ишга туширишда самарали оталиқ ёрдами кўрсатди. Тахиатош ГРЭСининг нури Туямўйинга ҳам етиб келди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Д. САФОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар пости аъзоси.

САЙЁҲ ТОШКЕНТГА ҚАЙТДИ

Журналист-сайёҳ Тошмамат Рўзибоев уч ярим йиллик сафар маршрутини муваффақиятли якунлаб, ўтган якшанба куни Тошкент шаҳрига қайтиб келди. У мамлакатимиз бўйлаб 18 минг 700 километр масофани яёв босди, барча қардош республикалар пойтахтларида бўлди.

— Ҳорманг энди, қадрдон сайёҳ Рўзибоев, аҳволлар қалай? — Орадан 1260 кун ўтгач, ўзбек сайёҳи билан суҳбатимиз шундай бошланди. У 1969 йил 7 ноябрда Тошкентдаги В. И. Ленин номли Қизил майдондан саёҳатга чиққанди.

— Ҳориганим йўқ. Она-Ватаним меҳри, кишиларимизнинг ғамхўрлиги, мадади туфайли саҳро ва тоғлардан, дарё ва денгизлардан ўтиб, оғир сафар машаққатларини бардам енгишга муяссар бўлдим. Бу миннатдорчилигим хотира дафтарларимда ўз аксини топди.

Журналист-сайёҳ Тошмамат Рўзибоевга энди ижод сўқмоқларида илҳом ва омад тилаймиз. Навбат — қаламга!

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ФУТБОЛ

МЕҲМОНЛАРНИНГ ҚЎЛИ БАЛАНД

Пахтакорчилар мавсумда биринчи марта сафар ўйинларини бошладилар. Улар Марказий армия спорт клуби футболчилари билан учрашувда майдон эгаларига сир бой бериб қўйдилар. Армиячилар дастлабки турда «Днепр» командасига ютқазиб, «Карпат» футболчиларидан аранг 1 очко олишганди. Динамочилардек кучли коллективни мағлубиятга учратган «Пахтакор» билан куч синашиш масъулиятини тўла англаган армиячилар техник ва тактик жиҳатдан яхши жиҳатларини дадил намойиш қилдилар.

Учрашув бошланган дастлабки минутлардаёқ мезбонларнинг қўли баланд кела бошлади. Теллен-гер пахтакорчилар дарвозасининг бурчагига тўп тепади. Ҳимоячиларимиз шошиб қолишди. Дарвозабонимиз Покатилов тўпни уриб юборади-ю, доғда қолади: дарвозамиз яқинида армиячи Дорофеев пайдо бўлиб, «чалғиган» тўпни пахтакорчилар дарвозасига киритишга улгуради. Учрашувнинг 52-минутида ярим ҳимоячи В. Поликарпов Покатилов дарвозасини аниқ нишонга олиб, командадошлари ғалабасини мустаҳкамлайди — 2:0.

Пахтакорчи Лисаковскийга нисбатан қўполлик қилганликлари учун судья армиячилар дарвозаси яқинида ўн бир метрлик жарима тўпи белгилади. Б. Абдураимов бу тўпни дарвоза тўсинигагина уришнинг уддасидан чиқди. Шундан кейин пахтакорчиларнинг шашти пасайиб, В. Дорофеев тепган навбатдаги тўп ҳам дарвозадан ўтиб кетди — 3:0.

Олий лига командаларининг учинчи тур ўйинларида аксарият меҳмон командаларнинг қўли баланд келди. Москвада дастлабки ўйин бўлди. Спартакчилар «Арарат» футболчиларини қабул қилдилар. Учрашув қизғин кураш вазиятида ўтди. Кучлар тенг келганлигини асосий ўйин вақтида 2:2 ҳисоби қайд қилинганлигидан ҳам билиш мумкин. Лекин янги қоидаларга кўра орани очиқ қилиш учун 11 метрлик жарима тўплари белгиланганда муҳлислар яйраб кетишди... Шу тариқа ўйин 6:7 ҳисобида тугади. Араратчилар ғалаба нашидасини сурдилар.

«Заря» — «Днепр» ўйинида ҳисоб очилмади. 11 метрлик жарима тўплари якунида яна меҳмонлар ғолиб чиқдилар (3:4). Москва динамочилари билан Ростов-Доннинг армиячилари учрашуви 2:0 ҳисобида тугади. Торпедочилар ўз дарвозаларидан ягона тўп ўтказиб юбориб, «Шахтёр» футболчиларига қўш очко ҳадя қилдилар. Минск динамочилари тбилисилик клубдошларига 0:1 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Киевнинг динамочилари «Карпат» коллективини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Энди пахтакорчилар навбатдаги учрашувни Ленинградда «Зенит» командаси билан 26 апрелда ўтказадилар.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

Тоғларнинг пишиқлиги текширилмоқда

Б. Е. Веденеев номли гидротехника институтида қурилаётган Ингури ГЭСининг тўғони таянадиган икки қоя пайдо бўлди. Бу қоялар Кавказдаги табиий қоядан 150 баравар кичик бўлса-да, замини ва соҳилларининг тузилиши шу моделда ғоятда аниқ намоён этилган.

— Баланд тўғон суянмоғи лозим бўлган қоялар тузилиши жиҳатидан бир жинсли эмас, — деди институтнинг илмий ходими С. С. Антонов. — Уларнинг дарз кетган жойлари борлиги топилди. Мана шу дарзлар иншоотга хавфхатарли бўлиши мумкин. Шунинг учун қоя — нусхасининг моделини тайёрлаш ва уни лаборатория шароитларида синчиклаб синашга қарор қилинди.

Тоғ турли геологик жинсларни ифодаловчи мураккаб таркибидан тайёрланган тошлардан «йиғиб» ясалди. Тадқиқотчилар неча юз мингта шундай тошларни териб сунъий қоя вужудга келтиришди. Қоя деформациясини миллиметрнинг мингдан бир улушича аниқликда ўлчаш учун ноёб макет танасига бир ярим мингта датчик ўрнатилди. Бундай тадқиқотларда биринчи марта сейсмоакустик ва ультратовуш аппаратлари ишлатилди. Бу аппаратлар зилзила бўлганида соҳил билан тўғон қандай ҳолатга келишини текширишга имкон берди.

Шундай қилиб тўғон... сувсиз синалди. Неча ўнлаб гидравлик домкратлар сув уриш кучига тақлид этди.

Ўтказилган тажриба тўғон қуйи қисмини қўшимча темир-бетон билан қоплашнинг зарурати йўқлигини кўрсатди.

В. ГАНШИН,
О. КРЮЧКОВ,
ТАСС мухбирлари.
Ленинград.

Қадимги ҳайкаллар

Марказий Тянь-шандаги чуқур Инелчек дарасининг чеккаларида қадимги усталар қизил тош палахсаларидан йўниб ясалган устунга ўхшаш ҳайкаллар топилди.

Археологлар шу тош ҳайкаллар йил ҳисобимизнинг VI асрига мансуб бўлиб, туркий кўчманчи қабилаларининг ўлган жангчиларига қўйилган ёдгорликлар, деб ҳисобламоқдалар. Ҳайкалларнинг бир қў...да ҳумча, иккинчи қўли эса қилич ёки ханжар сопини тутган, баъзи ҳайкалларда кийим-кечак, тақинчоқ шаклларини кўриш мумкин.

Бу ҳайкаллар Қирғизистонда яшаган қадимги кўчманчиларнинг тасвирий санъати юксак даражада тараққий топганлигидан далолат беради ва туркий халқлар тарихи, маданиятини ўрганишда катта аҳамиятга эгадир.

А. КОМАРОВ,
ТАСС мухбири.
Фрунзе.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР
эълонлар — 338142.
коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.
Р. 01374